

Vì sao bia mộ của Võ Túc Thiên không có chữ?

Tác Giả: Saigon Echo s&#u t&#m
Thứ Ba, 27 Tháng 7 Năm 2010 10:38

Võ Túc Thiên là vị nữ hoàng đế duy nhất trong lịch sử Trung Quốc. Tài năng trong cung bà đã giúp lên ngôi vị hoàng đế, mãi cho đến sau này mới thiếp lập ra triều đại nhà Chu. Sau khi đăng quang ngôi vị hoàng đế, mẹ cô dù đã làm nhiều chuyện để các nhàn bà vị n để cô coi là một vị hoàng đế để cô sống vì nước.

Võ Túc Thiên

Trong thời gian chấp chính, bà luôn công nhận sự thành công, bình đẳng nam nữ, tuy nhiên truyền thuyết dân gian về Võ Túc Thiên thì có rất nhiều. Bản thân Võ Túc Thiên không phải là người cam chịu "cô đơn", vì thế cho dù có chết đi bà cũng để lại một tấm bia không có chữ khi ngàn năm sau người đời vẫn còn nhiều tranh cãi.

Bí ẩn ngôi mộ

Lăng mộ chôn chung của Đế hoàng Cao Tông Lý Trữ và Võ Túc Thiên rộng 80 ha được đặt trên núi Lăng Sơn ở phía tây bắc thành phố Tây An. Phía trước lăng mộ có hai tấm bia đá cao trung bình khoảng 6,3m, tấm bia chính và hướng tây là "thuyết thánh bi" ca tụng Đế hoàng Cao Tông văn võ công, văn bia là do đích thân Võ Túc Thiên soạn ra và do Đế hoàng Trung Tông viết.

Tấm bia này do 7 phần ghép lại mà thành, vì thế nó còn được gọi thành "Thuyết thánh bi", tấm bia rộng 1,86m, nặng 81,6 tấn. Còn tấm bia chính và hướng đông là tấm "Vô tự bi" của Võ Túc Thiên, tấm bia là một khối đá điêu khắc lớn, rộng 2,1m, nặng 98,8 tấn.

Phía dưới tấm đá đó có khắc 8 chữ rộng quấn vào nhau. Hai bên thân bia khắc hai con rồng, trên con rồng đó khắc một con tuấn mã và một con sừng để thể hiện thái uy nghiêm. Thuyết điều khắc tinh vi như vậy thuyết hiềm có trong lịch sử.

Vì sao bia mộ của Võ Tòng Thiên không có chữ?

Tác Giả: Saigon Echo s&#u t&#m
Thứ Ba, 27 Tháng 7 Năm 2010 10:38

Đ&#n g&#n vào C&#n L&#nng C&#n nhi&#u tranh c&#i

Ng&#i i đ&#i c&#n nhi&#u tranh c&#i v&# nguyên nhân t&#i sao Võ T&#c Thiên l&#i l&#p t&#m bia không ch&# đó, song có 3 quan đ&#m ch&# y&#u nh&# sau:

Quan đ&#m th&# nh&#t: b&#n thân Võ T&#c Thiên cho r&#ng, bà là ng&#i i công cao đ&#c tr&#ng, công lao c&#a bà không th&# nào ghi h&#t trên m&#t t&#m bia. Bà cho r&#ng, m&#c dù bà làm thân n&# nhi, nh&#ng Cao Tông là k&# t&#m th&#ng, còn bà tài năng tuy&#t đ&#i h&#n h&#n Cao Tông, h&#n n&#a trong th&#i gian bà ch&#p chính, xã h&#i an bình, nhân dân an c&# l&#c nghi&#p, đây có th&# coi là m&#t chính tích to l&#n c&#a bà.

Nh&#ng m&#t đ&#i u đáng t&#c là, th&#i đó nhi&#u ng&#i i coi Võ đ&# là k&# đ&#i ng&#c l&#i giang s&#n xã t&#c nhà Đ&#ng, r&#ng bà là k&# ph&#n ngh&#ch nên đ&#i v&#i nh&#ng công lao c&#a bà, h&# coi nh&# không có. Chính vì th&#, Võ T&#c Thiên l&#p t&#m bia tr&#ng là hàm ý nh&#ng công lao to l&#n c&#a bà đ&# ng&#i đ&#i sau t&# k&# ra và ghi chép l&#i.

Quan đ&#m th&# hai: Võ T&#c Thiên bi&#t mình có t&#i l&#n, thay vì đ&# h&#u th&# c&#i i ch&# chi b&#ng không ch&#m ch&# nào lên bia. Có ý ki&#n cho r&#ng, sau khi Võ T&#c Thiên l&#p ra tri&#u đ&#i nhà Chu, trong lòng c&#m th&#y h&# th&#n b&#t an, chuyên tâm nghĩ r&#ng sau khi mình ch&#t đ&#, giang s&#n xã t&#c s&# tr&# v&# cho dân nhà Đ&#ng.

Tuy nhiên, có nh&#ng chuy&#n x&#y ra trong qu&#ng th&#i gian bà ch&#p chính khi&#n bà không có lòng tin vào đ&#i u đó, càng s&# ng&#i i đ&#i qu&# trách bà v&# t&#i c&#p ng&#i, thành ra bà đ&# l&#i m&#t t&#m bia không ch&# cũng là đ&# t&# mình chu&#c l&#i.

Quan đ&#m th&# ba: Võ T&#c Thiên mu&#n đ&# h&#u th&# bình xét c&# cu&#c đ&#i c&#a bà. Quan đ&#m này so v&#i quan đ&#m tr&#c hoàn toàn t&#ng ph&#n. Theo quan đ&#m này thì Võ T&#c Thiên r&#t t&# hào v&# b&#n thân mình. Là ng&#i i thu&#c hàng n&# l&#u không th&# làm ng&# v&#i vi&#c tranh giành chính tr&#, h&#n n&#a bà còn đ&#t t&#i đ&#nh cao c&#a quy&#n l&#c.

Bà mu&#n ng&#i i đ&#i công b&#ng mà bình xét tài năng văn tr&# võ công c&#a bà, và bà mu&#n công kích s&# kh&#ng đ&#nh c&#a ng&#i i con trai th&# ba Lý Hi&#n v&# bà là không khách quan, không công

Vì sao bia mộ của Võ Túc Thiên không có chữ?

Tác Giả: Saigon Echo s&#u t&#m
Thứ Ba, 27 Tháng 7 Năm 2010 10:38

---

b&#ng. Chính vì xét th&#y nh&# v&#y nên Võ T&#c Thiên mu&#n giao h&#t công t&#i c&# đ&#i mình cho ng&#&#i đ&#i sau phán xét. Quan đ&#m th&# ba này so v&#i các quan đ&#m khác đ&#u r&#t có lý đ&#n n&#i mà cho đ&#n bấy gi&# v&#n ch&#a có gì ch&#ng t&# đ&#&#c quan đ&#m nào m&#i là ch&# ý ban đ&#u c&#a Võ T&#c Thiên.

Có một lo&#i văn t&# đã th&#t truy&#n?

Đáng đ&# c&#p t&#i là sau th&#i T&#ng, Kim ng&#&#i ta b&#t đ&#u b&# sung thêm nh&#ng ký t&# vào m&#t t&#m "Vô t&# bi" đó, hi&#n nay trên b&# m&#t t&#m bia có c&# th&#y 13 đ&#n văn t&#, nh&#ng làm ng&#&#i đ&#i s&#ng s&#t nh&#t v&#n là trong đ&#n văn t&# c&#a ng&#&#i dân t&#c thi&#u s&#, h&#n n&#a su&#t m&#t th&#i gian dài cho đ&#n nay v&#n ch&#a có ai hi&#u đ&#&#c nó. Lo&#i văn t&# c&#a ng&#&#i dân t&#c thi&#u s&# này đã s&#m b&# mai m&#t t&# tr&#&#c r&#i, nó đ&#&#c m&#t h&#c gi&# ng&#&#i Nh&#t B&#n tên là S&#n L&# Qu&#ng Minh coi là "Bí m&#t c&#a th&# k&# XX".

Theo m&#t cu&#c nghiên c&#u nguyên b&#n vào năm 1134 em trai c&#a Kim Thái Tông đã kh&#c lên "Vô t&# bi" dòng ch&# "Hoàng đ&# đ&#i Kim đ&#u là nh&#ng lang quân hàng ký m&#u l&#&#c" (Lang quân hàng ký), h&#n n&#a hai bên c&#nh đ&#u có b&#n đ&#ch ch&# Hán. Lo&#i văn t&# th&#t truy&#n này không ph&#i là Kim văn, nh&#ng r&#t cu&#c đó là lo&#i văn t&# nào v&#y?

H&#c gi&# Tri&#u S&#n Hàm - th&#i nhà Minh chuyên nghiên c&#u các lo&#i bia đá c&# trong tác ph&#m "Th&#ch m&#c thuy&#n hoa" có nói r&#ng: "Bia t&# Lang quân hàng ký" không th&# phân rõ đ&#&#c nét ch&# c&#a dân t&#c N&# Chân v&#i nét ch&# kh&#c trên "Vô t&# bi" &# Càn L&#ng".

Quan đ&#m này đã đ&#&#c l&#u truy&#n r&#t r&#ng rãi mãi cho đ&#n khi sang th&# k&# XX các nhà kh&#o c&# h&#c đã phát hi&#n ra "m&# chí" t&#m bia ghi công c&#a h&#u th&# Hoàng đ&# Đ&#i Liêu t&#i m&#t khu v&#c g&#n huy&#n Ba Lâm T&# (Baarin Zuun) thu&#c khu v&#c t&# tr&# N&#i Mông, t&# đó m&#i hé m&# nh&#ng đ&#u huy&#n bí xung quanh câu chuy&#n này.

Hóa ra là nh&#ng văn t&# trên "Vô t&# bi" &# Càn L&#ng và nh&#ng văn t&# trên "M&# chí" có nét t&#ng đ&#ng, nó s&#m đã là ch&# vi&#t c&#a ng&#&#i Khi&#t Đan.

Lo&#i ch&# c&#a ng&#&#i Khi&#t Đan này xu&#t hi&#n l&#n đ&#u vào nh&#ng năm 920 tr&#&#c Công nguyên,

Vì sao bia mồi của Võ Tòng Thiên không có chữ?

Thác Giả: Saigon Echo s&#u t&#m
Thứ Ba, 27 Tháng 7 Năm 2010 10:38

---

tuy nhiên do qu&#c gia này s&#m b&# di&# t vong nên đ&#n đ&#i nhà Nguyễn đã h&#u nh&# không ai còn bi&#t đ&#n lo&#i văn t&# này n&#a, và đ&#n tri&#u Minh thì lo&#i văn t&# này đã đ&#c li&#t vào danh sách "văn t&# ch&#t" mà không ai còn bi&#t đ&#n nó n&#a.

Lo&#i văn t&# th&#t truy&#n này đã đ&#c coi là văn t&# t&# li&#u l&#ch s&# quý giá c&#n đ&#c l&#u truy&#n đ&#n mai sau, đây cũng đ&#c coi là c&#ng hi&#n l&#n lao trong "Vô t&# bi" của Võ T&#c Thiên